Ympäristölautakunnan talousarvioesitys 2027 ltk 150926

Ympäristölautakunta 15.09.2026 § 88
305/02.02.00/2026

Valmistelu

Ympäristöjohtaja Mika Grönvall, tilapalvelupäällikkö Virpi Mäki-Iso, yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Nevanperä ja ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Lautakunta hyväksyy toimialan talousarvioesityksen 2027 ja esittää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Kaupungin hallituksen hyväksymässä talousarvio-ohjeen mukainen ympäristötoimialan talousarvioraami 2027 on seuraava:

- menot - 15 532 000 €
- tulot 13 146 000 €
- kate - 2 386 000 €.

Käyttötalouden osalta toimintaympäristön merkittävimmät muutokset ovat muun muassa joukkoliikenteen osalta siirtyminen bruttomalliin, jossa lipputulot tuloutuvat suoraan kaupungille ja uimahallin sulkeminen 1.5.2027 alkaen, jolloin käyttötalouden menot ja tulot lähes puolittuvat edelliseen vuoteen verrattuna.

Edellä mainitussa alustavassa raamissa on huomioitu 2 %:n palkankororukset ja varauduttu siihen, että uimahalli ei ole käytössä koko talousarviovuonna 2027. Lisäksi kiinteistöjen korjausohjelmaa on supistettu ja sähköhinnan sekä katujen talvikunnossapidon osuutta pienennetty vastaamaan vuoden 2025 tilinpäätöstä ja vuoden 2026 arvioutua toteumaa. Viranomaistoiminnan ja luvituksen osalta toimiala on mukana Ryhti-hankkeessa ja on huomioitu, että ilmanlaadunmittausta ei tehdä enää vuonna 2027.

Uimahalli on kuitenkin käytössä 30.4.2027 saakka ja sen purkaminen aloitetaan kesäkuussa 2027, joten käyttötalouden talousarvioesityksessä on huomioitu uimahallin aukiolo talvikaudella 2027.

Lautakunnan talousarvioesitys poikkeaa hallituksen hyväksymästä alustavasta raamista. Lautakunnan esityksessä on huomioitu uimahallin aukiolo 30.4.2027 saakka ja korjausohjelman tarpeelliset toimenpiteet sekä arvioidut tulolisäykset. Talousarvioesitys on seuraava:

- menot - 15 904 242 €
- tulot 13 712 871
- kate - 2 191 371 €.

Strategiaa toteuttavat projektit on esitetty **liitteessä**. Strategiaa toteuttavat projektit vuodelle 2027 painottuvat keskeisiin suuriin hankkeisiin kuten uudet keskustan yläkoulu ja uimahalli sekä kiinteistöjen hallintaan ja kaupunkikuvaan liittyviin hankkeisiin

Kaupunginvaltuusto päätti 7.4.2026 § 29, että toimialojen tulee esittää konkreettisia toimenpiteitä toimialansa osalta työllistämistä edistäviin projekteihin. Toimialan työllistämistä edistäviä projekteja ovat:

- kausityövoiman käyttö
- oppisopimus- ja harjoittelupaikat
- kolmannen sektorin käyttö
- yhteistyö paikallisten yrittäjien kanssa
- hankintojen kohdentaminen
- kaupunkikuvan kehittäminen.

Ympäristötoimiala pyrkii edistämään edellä mainittuja projekteja mahdollisuuksien ja määrärahojen mukaisesti seuraavasti:

Kausityövoiman käyttö:mahdollistetaan kaupungin työllistämisyksikön ohjaamille nuorille opiskelijoille työtehtävät toimialan kunnossapito- ja investointikohteilta. Opiskelijoiden työnohjaamiseen tarvittava lisäresurssi pyritään paikkaamaan konsernin henkilöstörersurssilla yhteistyössä konsenrin yhtiöiden kanssa. Määräaikaisten työntekijöiden tarve kunnosspitotöissä on jatkuvaa. Toimialalla on tiedossa keskeiset tehtäväkokonaisuudet, joissa määräaaikaista työvoimaa tarvitaan. Työllistämisjaksoihin sisällytetään perehdyttäminen. Pohditaan yhdessä työllistämisyksikön kanssa malli, jossa voidaan kartoittaa jatkotyöskentelymahdollisuus joko kaupungilla tai paikallisisissa yrityksissä.

Oppisopimus- ja harjoittelupaikat: Toimiala mahdollistaa aina määräaikaisen työntekijän oppisopimusmahdollisuuden, mikäli se parantaa kyseisen henkilön työhön sijoittumismahdollisuuksia. Toimiala kartoittaa sellaiset tehtävät, joihin voidaan kouluttaa ihmisiä kaupungin tarpeisiin. Alustavia tarpeita on ilmennyt muun muassa siivouksessa, koneenkuljetustehtävissä, ulkoliikuntapaikoilla, kiinteistönhoidossa sekä työnjohtotehtävissä lähitulevaisuudessa. Oppisopimusasioista käydään vuosittaiset keskustelut Ammattiopisto Lappian kanssa.

Kolmatta sektoria käytetään lyhytaikaisissa projekteissa kuten alueiden siivouksissa, rakennusten tyhjennyksissä ja aputöissä. Urheiluseurojen kanssa pidetään jatkuva keskusteluyhteys, jossa kartoitetaan mahdollisuuksia teettää erilaisia projekteja siten, että hankkeet edistävät seuratoimintaa ja palvelee myös kaupunkia. Toimiala käy vuoropuhelua asukasyhdistysten ja muiden eri tahojen kanssa yhteistyömahdollisuuksista. Toimiala laatii listauksen erillistehtävistä, joista voidaan neuvotella kolmannensektorin toimijoiden kanssa.

Yhteistyö paikallisten yrittäjien kanssa ja hankintojen kohdentaminen paikallisille yrityksille: toimiala järjestää säännöllisiä markkinavuoropuheluja yritysten kanssa tulevista hankkeista ja suosii ennakkoilmoituksia pienemmissäkin hankinnoissa, jotta paikalliset yritykset pääsevät mukaan hyvissä ajoin ennen varsinaista hankintaprosessia. Urakoita ei saa lain mukaan pilkkoa, mutta ne voidaan hankintalain mukaisin edellytyksin jakaa tietyn kokoisiin osiin, jotka palvelevat myös paikallisia yrityksiä. Toimiala pyrkii kokeilemaan joissakin palveluhankinnoissa sosiaalisia kriteereitä, joilla pyritään työllistämään paikallisia työttömiä.

Kaupunkikuvan parantamishankkeita esitetään talousarvion investointiosioon jokaiselle suunnittelukauden talousarviovuodelle. Kaupunkikuvahankkeilla vaikutetaan asukkaiden viihtyisyyteen ja parannetaan yritysten toimintaympäristöä. Kaupunki järjestää osallistavan budjetoinnin, jossa osallistetaan kuntalaisia ideoimaan muun muassa kaupunkikuvallisia kohteita.

Tekninen johto, ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Käyttötalousosa:

Tekninen johto vastaa lautakunta- ja johtoryhmätyöskentelystä. Johdon osalta ei ole muutoksia edelliseen talousarviovuoteen.

Tilapalvelu (Kiinteistönpidon prosessi), tilapalvelupäällikkö Virpi Mäki-Iso

Käyttötalousosa:

Talousarvioon 2026 verrattuna tilapalveluiden käyttötalouden osalta merkittävimpiä muutoksia aiheuttaa uimahallin poistuminen käytöstä 1.5.2027. Tuolloin vuokra- ja siivoustulot lakkaavat ja uimahallin käyttökustannusten lakatessa vaikutus käyttötalouden menoihin on merkittävä. Uimahallin käyttökustannusten vähennysten lisäksi on kiinteistöjen ylläpito ja korjaus- kustannuspaikalta pienennetty sähkön ja kunnossapidon määrärahoja perustuen vuoden 2025 ja alkuvuoden 2026 toteutumiin.

Koulujen iltakäytön valvonta siirtyy vähittäin lukitusmuutosten myötä siivoojilta käyttäjille yhteistyössä hyvinvointitoimialan kanssa. Tämän myötä vuonna 2027 siivoushenkilöstön tarve vähenee 1,5 htv, eikä kyseisenä vuonna eläköityvien tilalle ole tarpeen rekrytoida uusia työntekijöitä.

Investoinnit:

Perusparannuskohteisiin esitetyllä 900 000 €:n määrärahalla on tarkoitus vastata kiinteistöjen vuosittaisen kuluman pienentämiseen. Kohteet hyväksytetään erikseen ympäristölautakunnalla vuosittain.

Julkisten rakennusten piha- ja ulkoalueiden korjauksiin/uusimiseen on esitetty 100 000 €:n määrärahaa. Rahaa käytetään pihojen leikkivälineiden korjauksiin/uusimisiin sekä muihin pihakunnostuksiin, joilla parannetaan mm. esteettömyyttä ja vaurioita. Vuoden 2027 määrärahalla on tarkoitus suunnitteluttaa ja jäsentää lukion piha-alueen toimintoja, huomioiden yläkoulun pihasuunnittelu ja korjata lukion tukimuurin rappaukset. Ympäristölautakunta päättää hankekokonaisuuden sisällön.

Uimahallin hankesuunnitelma hyväksyttiin maaliskuussa 2026 ja investointeihin on esitetty hankesuunnitelman mukaista kustannusarviota 19,42 M€ (sis. purkukustannukset) talousarviovuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029. Kustannusarvio tarkentuu toteutussuunnittelun valmistuttua ja urakkakilpailutuksen jälkeen. Avustusta on mahdollisesti saatavissa 600 000 €.

Keskustan yläkoulun hankesuunnitelma hyväksyttiin myös maaliskuussa 2026 ja investointeihin on esitetty hankesuunnitelman mukaista kustannusarviota 19,48 M€ (sis.purkukustannukset ja kalustamisen) talousarviovuodelle 2027 ja taloussuunnitelma vuosille 2028-2029. Kustannusarvio tarkentuu toteutusuunnittelun valmistuttua ja urakkakilpailutuksen jälkeen.

Sauvosaaren koulun salaoja- ja sadevesijärjestelmien saneerauksiin esitetään vuodelle 2027 300 000 €:n määrärahaa. Saneerauksessa korjataan perusmuurin vesieristys, parannetaan lämmöneristävyyttä ja korjataan sadevesijärjestelmä.

Tilapalvelut esittää kaupungintalon v. 1967-69 valmistuneen osan ikkunoiden vaiheittaisen uusimisen. Saneeraus aloitettaisiin talousarviovuonna 2027 Meripuistokadun puoleisen julkisivun isosta nauhaikkunasta ja taloussuunnitelma vuosina 2028-2030 jatkettaisiin vaiheittaista korjausta julkisivu kerrallaan.

Huoltovarmuuden lisäämiseksi esitetään varautumiseen määrärahoja talousarvio vuodelle 2027 mm. hätäapuperäkärryn hankintaan ja kiinteiden varavoima järjestelmien lisäämistä kaupungintalolle ja Syväkankaan koululle. Taloussuunnitelmavuosille 2028-2030 esitetään määrärahaa poikkeusolojen tarvikkeiden/väestönsuoja varusteiden ja tarvikkeiden uusimiseen.

Koulujen terveydensuojelun valvontasuunnitelman mukaisessa tarkastuksessa on kiinnitetty huomiota Lukion ilmanvaihdon aiheuttaman meluun ja mittauksilla todettu melun ylittävän toimenpiderajan. Lukion ilmanvaihto on saneerattu vuonna 1995 ja alkaa olla käyttöikänsä päässä. Tilapalvelut ei ole teknisillä ratkaisuilla pystynyt alittamaan toimenpiderajoja ilmanvaihtokoneista aiheutuvan melun suhteen. Esitetään talousarvioon määrärahaa lukion ilmanvaihdon perusparannukseen vuodelle 2027.

Yleiset alueet (yleisten alueiden prosessi), yhdyskuntatekniikan päällikkö Petri Nevanperä

Käyttötalousosa:

Käyttötalouden osalta toimintaympäristön merkittävimmät muutokset ovat muun muassa joukkoliikenteen osalta siirtyminen bruttomalliin, jossa lipputulot tuloutuvat suoraan kaupungille. Kemin paikallisliikenteen kilpailutus toteutettin keväällä 2026 ja uusi liikennöintikausi käynnistyi 1.6.2026. Joukkoliikenteen osalta määrärahaa on nostettu todellisen urakkasumman mukaisesti vuodelle 2027. Katujen talvikunnossapidon osuutta on pienennetty vastaamaan vuoden 2026 toteumaa.

Puistojen, liikenneväylien ja ulkoliikuntapaikkojen määräaikaisten työntekijöiden tarve on edelleen oleellinen, koska vakitusta henkilöstöä ei ole mitoitettu ympärivuotiselle toiminnalle. Määräaikaisen henkilöstön määräraha on vuoden 2026 tasolla.

Kenttien hoitoon hankitaan leasingrahoituksella uusi pieni pyöräkone, joka soveltuu keino- ja luonnonnurmikentän hoitoon ja sitä voidaan käyttää myös kenttien talvihoitöissä. Edellä mainittuun konehankintaan on lisätty vuodelle 2027 15 000 euron määräraha ja tämä tulee sisällyttää seuraavan viiden vuoden määrärahoihin.

Investoinnit:

Satamankankaan asuntoalueen II-vaihe on vuoden 2026 investointiohjelmassa ja seuraavien vaiheiden rakentaminen ei esitetä vuoden 2027 investointiraamin, koska tonttien varausaste on vielä maltillinen. Asfalttikohteisiin lisättiin määrärahaa merkittävästi vuoden 2025 talousarviosta lähtien ja nyt esitetään saman suuruista euromäärää vuoden 2027 ja suunnitelmakauden investointiraamiin. Asfaltoinneilla keskitytään vuoden 2026 tapaan suuriin asfalttikohteiden kokonaisuuksiin.

Asfalttikohteilla pyritään pitämään kasvava korjausvelka kurissa, jota lisää omalta osaltaan myös ilmastonmuutoksen aiheuttamat sääolosuhteet.

Hulevesijärjestelmien investointeihin esitetään rahoitusta koko suunnittelukaudelle. Hankkeilla parannetaan alueiden kuivatuksia sekä jätevesipuhdistamon tehokasta toimintaa. Hankkeet toteutetaan pääsääntöisesti yhteistyössä Oulun Energia Kenve Oy:n kanssa.

Yhdyskuntatekniikan perusohjelmaan on esitetty 1 800 000 €. Ympäristölautakunta määrittelee edellä mainitun investointiohjelman sisällön myöhemmin.

Kaikissa investointikohteissa hulevesi- ja katuvalaistuskustannukset maksetaan omilta niille osoitetuilta investointien kustannuspaikoiltaan.

Viranomaistoiminta ja luvitus, ympäristöpäällikkö Risto Pöykiö

Käyttötalousosa:

Tulosalueen osalta muutoksia edelliseen talousarviovuoteen nähden on tehty mm. palkankorotusten vuoksi ja varauduttu ulkoisten ICT-maksujen lisääntymiseen.

ICT-kuluihin sisältyy edelleen Kemin kaupungille aiheutuva 7000 euron maksuosuus ympäristöministeriön rakennetun ympäristön digitaalisuuden kehittämishankkesta RYHTI, joka luo perustan koko maan kaavoitus- ja rakennuslupatietojen sähköiselle hyödyntämiselle (Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä 431/2023). Hanke jatkuu vielä ainakin vuoden 2028.

Ympäristönsuojelun palveluiden ostot (tilit 4340 - 4470) ovat 21093 euroa pienemmät vuonna 2027 kuin edellisenä talousarviovuotena, koska vuonna 2027 ei tehdä Valtioneuvoston ilmanlaadusta antaman asetuksen (79/2017) 11 §:n ja alueen toiminnanharjoittajien ympäristöluvissa määrättyä Kemin ilmanlaadun yhteistarkkailua.

Rakennusvalvonnan tulot vuodelle 2027 on arvioitu edellisvuoden mukaisiksi (50 000 eur). Tässä yhteydessä on kuitenkin huomioitava, että rakennusvalvonnan tulot ovat vahvasti riippuvaisia rakentamisen voluumista.

Tornion kaupungilta ostopalveluna hankittava eläinlääkintähuolto ja ympäristöterveysvalvonta on vuodelle 2027 budjetoitu Tornion kaupungilta 18.08.2026 saadun Kemin maksuosuuksien mukaisiksi.

Y-Säätiön asuntojen välivuokrauksen tulot ja menot on arvioitu asuntojen nykymäärän (23 kpl) mukaisiksi. Talousarviossa vuodelle 2027 ei ole varausta korvamaan erään tuhoutuneen huoneiston kunnostusta (ks. lupajasto 20.06.2024 § 64 ja lupajaosto 19.02.2026 § 13), koska kunnostusaikataulusta ei ole tietoa.

Tulosalueen maksutuotot vuodelle 2027 on arvioitu -1,7% pienemmiksi kuin edellisenä vuotena, mikä johtuu Y-säätiön vähentyneistä väli-vuokrausasunnoista.

Tulosalueen arvioidut toimintakulut ovat vuonna 2027 pienempiä (-3,5%) kuin edellisenä vuotena. Vuoden 2027 arvioitu toimintakate on 24714 euroa (4,0%) parempi kuin vuonna 2026.

Investoinnit:

Tulosalueella ei ole investointeja vuonna 2027.

Esittelijä Ympäristöjohtaja Mika Grönvall

Päätösehdotus Lautakunta hyväksyy toimialan talousarvioesityksen 2027 ja esittää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Lautakunta hyväksyi toimialan talousarvioesityksen 2027 ja päätti esittää sen edelleen kaupunginhallituksen ja kaupuninvaltuuston hyväksyttäväksi.